

Les amistats perilloses

“No intentarà pas lligar? Deixi's d'explicar-me marranades i parli'm més de la pel·lícula, d'acord?”. Li vaig dir que estigués tranquil·la, que no tenia cap intenció de lligar-me-la. Quant a les marranades, li vaig dir que no ho eren pas; al contrari, formaven part de la cultura, com el senyor Vadim i el senyor Vailland, dels quals no li havien dit res a la Facultat de Periodisme. I vaig continuar amb la pel·lícula.”

Dues setmanes abans de l'estrena de *Les amistats perilloses* (Teatre Borràs, 27 de desembre), em va trucar una periodista preguntant-me quina de les dues pel·lícules sobre la novel·la de Laclos m'agradava més, la de Stephen Frears o la de Milos Forman. Li vaig respondre que cap de les dues, que la que més m'agradava era la de Roger Vadim. La periodista semblava desconcertada. “Sí, *Les liaisons dangereuses* 1960, que no l'ha vista?”. No solament no l'havia vista sinó que em confessà que no sabia qui era Roger Vadim. Roger Vadim! El marit o company de Brigitte Bardot, Annette Stroyberg, Catherine Deneuve, Jane Fonda i Marie-Christine Barrault, entre d'altres! La periodista era jove: feia tan sols un parell d'anys que havia acabat els estudis a Bellaterra...

Li vaig parlar de la pel·lícula de Vadim. “En realitat no és cap cosa de l'altre món, però té la gràcia d'haver fet de la marquesa de Merteuil (Jeanne Moreau) i del vescompte de Valmont (Gérard Philipe) un matrimoni, i d'haver traslladat l'escenari de la novel·la a la França dels anys 50: el *tout Paris*, la platja de Deauville, les pistes d'esquí de Megève...”

“El millor de la pel·lícula és el guió i, sobretot, els diàlegs. El guió el van escriure el director i Roger Vailland, el qual es va encarregar també dels diàlegs”. La periodista em va interrompre per preguntar-me qui era aquest senyor Vailland. “L'autor de *La loi* —li vaig dir— el Goncourt del 57, un bon novel·lista i un notable periodista, gran coneixedor de Laclos, autor d'un *Laclos par lui-même* (Le Seuil, 1953) i membre del partit comunista francès”. Aclarida la identitat de Vailland, vaig seguir amb el llibertinatge dels guionistes.

“Vadim i Vailland creien que l'èxit de la parella marit i muller consistia a alliberar-se de la gelosia sexual. Segons Vadim, l'èxit de la parella es basa en aquestes sis paraules: “Llibertat sexual recíprocament desitjada i acceptada” (Roger Vadim, *D'une étoile à l'autre*, Editions núm. 1, 1986). En Vadim no solament tenia les seves dones al corrent de les seves aventures, sinó que, a vegades, se les emportava al llit conjugal, tant si la dona legítima participava o no en el joc. L'important era que aquesta en fos còmplice. I trobava naturalíssim que la dona fes el mateix amb els seus amants, fossin del sexe que fossin. Pel que respecta a Vailland, coincidia amb les idees de Vadim, però amb una petita diferència: no tolerava que la seva dona es

prengués les mateixes llibertats que ell es prenia. Era un moro”.

La jove periodista em va preguntar a què venia tot això. “No intentarà pas lligar? Deixi's d'explicar-me marranades i parli'm més de la pel·lícula, d'acord?”. Li vaig dir que estigués tranquil·la, que no tenia cap intenció de lligar-me-la. Quant a les marranades, li vaig dir que no ho eren pas; al contrari, formava part de la cultura, com el senyor Vadim i el senyor Vailland, dels quals no li havien dit res a la Facultat de Periodisme. I vaig continuar amb la pel·lícula.

“La nit de l'estrena, quan tots els convidats estaven a punt d'entrar al cinema, es van asabentar que la projecció s'havia suspès per ordre de la Comissió de Censura del Govern francès. La Comissió sostenia que es tractava d'una pel·lícula amoral. Tingui en compte que la novel·la de Laclos, que havia estat prohibida de 1815 a 1875, encara no formava part del programa escolar. Vadim i Vailland van apel·lar al ministre de Cultura francès, el qual era qui podia, per dret, anul·lar l'ordre de la Comissió de Censura. El ministre, és clar, no era altre que André Malraux, el mateix que havia prologat l'edició de butxaca de *Les liaisons dangereuses* (59.000 exemplars venuts en dos mesos, arran de l'escàndol provocat per la pel·lícula).”

“Malraux es va fer projectar la pel·lícula i no va trobar-hi res a dir. Però no es va voler mullar i, el dia següent, va invitar vuit ministres i el prefecte de la policia de París a veure la pel·lícula. El resultat d'aquella sessió va ser que, per 6 vots contra 4, es va autoritzar l'estrena, que no obstant va ser prohibida als menors de 16 anys. Com també la seva exportació. I tot això passava al París de 1959, nord enllà, on diuen que...”

“No, no pengi, senyoreta, que no he acabat. Queda encara una anècdota que segur que li farà gràcia. El prefecte de l'Ain (al Sud-est de França) va prohibir la pel·lícula al seu departament, i Vailland, per venjar-se, va proposar-li al seu amic Jean Pérol, aleshores un jove poeta i un *putero* notori, a l'igual de Vailland, seduir la filla del prefecte, “un fille très baisable”, segons Vailland, i un cop follada i ben follada, escampà pels diaris que la filla del prefecte se n'anava al llit amb un *xulo*. Què li sembla, senyoreta?”.

Però la jove periodista ja havia penjat.

Joan de Sagarra